

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/44/2020
Identifikačné číslo spisu: 2117012385
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2117012385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom 29. septembra 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. G. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/79/2018, zo 7. augusta 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného O. G. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/90/2017, z 10. mája 2018 bol obvinený O. G. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na skutkovom základe, že:

od presne neustáleného obdobia, najmenej však od roku 2008 až do 25. júna 2017, v rodinnom dome na adrese C., F. XX, fyzicky aj psychicky týral svoju manželku V. G., maloletého syna D. K., nar. XX. M. XXXX, a matku V. G. tým spôsobom, že svoju manželku V. G. opakovane verbálne aj fyzicky napádal, vulgárne jej nadával, vyhrážal sa jej fyzickým ublížením, sledoval ju kamerovým zariadením, nakoľko ju podozrieval z nevery a tiež v presne nezistený deň v roku 2014 ju napadol tak, že ju opakovane udieral päšťami do tváre, ťahal ju po zemi za vlasy, ponoril jej hlavu pod vodu, kopal ju do oblasti horných a dolných končatín a brucha, a následne sa jej v hore uvedenom období opakovane vyhrážal zabitím, svojho maloletého syna D. K., nar. XX. M. XXXX, už od jeho 3. rokov často bil rukami, kopal do zadnej časti tela, bil remeňom a dňa 23. júna 2017 v poobedňajších hodinách fyzicky napadol syna D. K. tak, že ho udrel približne desaťkrát remeňom do oblasti chrbta a dňa 25. júna 2017 v poobedňajších hodinách ho držiak za krk odtiahol z domu do záhrady, kde ho hodil do jazierka, následne ho chytil za hlavu a držal mu ju pod vodou, po čom mu najmenej trikrát udrel zadnú časť hlavy o kamene, čím maloletému D. K. spôsobil pomliaždenie tváre vpravo, pomliaždenie a krvný výron ušnice vpravo, odreninu krku vpravo, pomliaždenie ramena vľavo, viacpočetné pomliaždenia a krvné výrony na chrbte -

zranenia ľahké s dobou liečenia do 7 dní a svojej matke V. G. sa opakovane vyhráľal, vulgárne jej nadával, pričom v roku 2014, v presne neustálenom mesiaci a dni, keď išla do garáže vo svojom rodinnom dome, chytil do rúk lopatu a povedal jej, že ju zabije, pričom lopatu jej držal nad hlavou, v dôsledku čoho utiekla do izby, kde sa zamkla a privolala políciu a neskôr sa na určitý čas odsťahovala k dcére do Z. a tiež v roku 2016 sa jej s nožom vyhráľal, že ju zabije, podreže a dopichá a tiež jej dával bez príčiny facky a inak ju napáľal, v dôsledku čoho má z neho strach a stres.

Prvostupňový súd za to uložil obvinenému podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Trestného zákona súd zaradil obvineného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia a zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. c) Trestného zákona mu uložil aj ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 3To/79/2018, zo 7. augusta 2018 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného, ktoré podal proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Trnava.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave ako aj jemu predchádzajúce konanie napadol dovolaním obvinený O. G. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) a § 374 ods. 3 Trestného poriadku. V písomných dôvodoch dovolania uviedol, že vyšetrovateľ Policajného zboru v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania na neznámeho páchatel'a vedel o akú osobu ide, táto osoba bola známa zo samotného trestného konania (dovolateľ mal zrejme na mysli trestné oznámenie; pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) a nakoniec v ten istý deň aj obmedzená na osobnej slobode, preto podľa obvineného nebol dôvod na vydanie takéhoto uznesenia. Napriek uvedeným skutočnosťam bolo obvinenému vznesené obvinenie až na druhý deň (27. júna 2017).

Ešte pred samotným vznesením obvinenia boli zároveň vykonané výsluchy V. G. a V. G., ktorých sa obvinený nemal možnosť zúčastniť. Výsluch obvineného bol vykonaný po týchto výsluchoch v čase od 14.40 hod. do 15.45 hod. V zápisnici o výsluchu je prítom uvedené, že bol pred svojim výsluchom upovedomený, že v čase okolo 17.00 hod. bude vykonaný výsluch svedkýň V. G. o 18.00 hod. a V. G., čo vzal na vedomie a vyhlásil, že sa ich nechce zúčastniť. Obvinený ďalej uviedol, že výsluchy týchto dvoch svedkýň boli 27. júna 2017 potom, ako mu bolo vznesené obvinenie, avšak obsah ich výpovede o okolnostiach žalovaného skutku je totožný s obsahom ich výpovedí, ktoré urobili ešte predtým, než mu bolo vznesené obvinenie, a teda aj pred jeho výsluchom a poučením, že sa môže týchto výsluchov zúčastniť. U V. G. bol prvý výsluch skončený o 12.00 hod. a u V. G. o 13.30 hod. Po výsluchu obvineného, ktorý skončil 15.45 hod., boli tieto prvotné výpovede poškodených iba formálne skopírované s identickým textom do neskorších zápisníc. Vyšetrovateľ Policajného zboru teda podľa obvineného mal, bezpochyby, výsluchy poškodených vykonané ešte predtým, ako bol obvinený upovedomený o tom, že sa tieto budú konať a poznal obsah výpovedí poškodených ešte skôr, ako bol tento obsah zaznamenaný do zápisnice, ktorá môže byť použitá ako dôkaz. Takýmto postupom vyšetrovateľ'a Policajného zboru bolo podľa názoru obvineného zásadne porušené jeho právo na obhajobu.

Uvedené výpovede svedkýň sú podľa tvrdenia obvineného neprípustné, pretože nezodpovedajú zásadám spravodlivého procesu, neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom a vyvolávajú pochybnosti o tom, či je obsah zápisníc autentický a poškodené skutočne vypovedali to, čo je v zápisniciach zaznamenané.

Obvinený ďalej namietol, že v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku mu mal byť ustanovený obhajca hneď po vznesení obvinenie, keďže vyšetrovateľ'ovi muselo byť na samom začiatku jasné, že nie je spôsobilý sa sám obhajovať; obvinenému bola zistená mentálna retardácia ľahkého stupňa, pričom aj z jeho vlastných vyjadrení vyplýva, že má problémy s čítaním.

Prvotné výsluchy poškodených V. G. a V. G. sú pre účely tohto trestného konania podľa obvineného nepoužiteľné, a preto neprípustné je aj ich čítanie na hlavnom pojednávaní, a to vrátane za účelom odstraňovania rozporov. Okresný súd prítom na hlavnom pojednávaní prečítal celú výpoveď poškodenej V. G. z prípravného konania z 27. júna 2017 a zároveň vo svojom rozsudku citoval podstatné časti tejto výpovede. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní však nevyplýva, že by vo výpovedi poškodenej Okresný súd Trnava odstraňoval nejaké rozpory. Tento súd navyše vo svojom rozsudku poznamenal, že

poškodená usvedčovala obvineného v prípravnom konaní pri troch úkonoch (pri trestnom oznámení a jej následných výsluchoch), ktoré však ako už bolo uvedené, nemôžu slúžiť ako dôkaz.

Obvinený O. G. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/79/2018, zo 7. augusta 2018 ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, bol v neprospech obvineného porušený zákon v ustanoveniach, o ktoré sa opierajú dôvody dovolania vrátane § 319 Trestného poriadku. Aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil toto uznesenie Krajského súdu v Trnave ako aj predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/90/2017, z 10. mája 2018, a to v celom rozsahu a zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal Okresnému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava vo vyjadrení k dovolaniu uviedla nasledovné (mutatis mutandis):

„...prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový stav za plného rešpektovania práv obvineného, tento správne posúdil a vyhodnotil; druhostupňový súd taktiež rešpektujúc práva obvineného sa vo svojom rozhodnutí dostatočne a v potrebnom rozsahu vysporiadal s námietkami obvineného, pričom s rozhodnutím odvolacieho súdu sa v plnej miere stotožňujem bez toho, aby bolo potrebné ich opakovať. Okresný súd Trnava, ako aj Krajský súd v Trnave bez akýchkoľvek pochybností rozhodli zákonným spôsobom a na základe riadne zisteného skutkového stavu veci (na základe zákonne zabezpečených a vykonaných dôkazoch). Konanie obvineného O. G. vzhľadom na zistený a ustálený skutkový stav veci jednoznačne vykazovalo v súhrne všetky zákonne znaky skutkovej podstaty zločinu tyrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona. K námietke obvineného, v ktorej uvádza, že vyšetrovateľ vydal uznesenie o začatí trestného stíhania na neznámeho páchatel'a, aj napriek tomu, že páchatel' bol známy, uvádzam, že zo znenia § 206 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia možno rozhodnúť jedným uznesením. V predmetnej trestnej veci vydal policajt uznesenie o začatí trestného stíhania na podklade trestného oznámenia podaného V. G. 26. júna 2017, po jej vypočutí ako aj po vypočutí V. G.. Nasledujúci deň, teda 27. júna 2017 vydal vyšetrovateľ uznesenie o vznesení obvinenia O. G.. Pričom po tomto úkone vypočul vo veci obvineného, ako aj zopakoval výsluchy V. G. a V. G.. Vydaním uznesenia o vznesení obvinenia nasledujúci deň, neboli porušené práva obvineného na spravodlivý proces.

Rovnako tak neboli porušené práva obvineného v prípade realizovaných výsluchov V. G. a V. G.. Z obsahu vyšetrovacieho spisu vyplýva, že poškodené boli vypočúvané pred vznesením obvinenia ako aj po vznesení obvinenia, kedy o ich výsluchu bol upovedomený aj obvinený, a to pri jeho výsluchu konanom 27. júna 2017 v čase od 14.40 hod. do 15.45 hod., čo vzal na vedomie a vyhlásil, že sa úkonu nechce zúčastniť. K tvrdeniu obvineného, že nevie čítať, poukazujem na zápisnicu z hlavného pojednávania konaného 22. februára 2018, v ktorej obvinený na otázku svojho obhajcu či bol počas výkonu väzby v písomnom kontakte s manželkou, odpovedal, že áno bol, že mu písala pekné listy. K zmene výpovede poškodenej V. G. uskutočnenej na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Trnava poukazujem na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom okrem iného uviedol, že V. G. usvedčovala obvineného v prípravnom konaní v rámci troch úkonov, pričom nebolo ani len náznakom zistené akékoľvek jej ovplyvňovanie na krivú výpoveď zo strany kohokoľvek (najmä vypočúvajúcich policajtov), pričom aj sama V. G. potvrdila pravosť svojich podpisov na príslušných zápisniciach, ktoré zaznamenali tieto úkony. Jej výpoveď posúdil súd prvého stupňa v kontexte so znaleckým posudkom vypracovaným znalcom z odboru klinickej psychológie, z ktorého vyplynulo, že motivácia zmeny výpovede spočíva aj v tom, že jej vzťah k obvinenému sa mení v závislosti od toho, či je prítomný alebo vo väzení ako aj výpoveďou V. G.. Obvineného z predmetnej trestnej veci usvedčovali nielen výpovede poškodenej, ale aj znalecké dokazovanie. Všetky vo veci vykonané dôkazy vo svojom súhrne vytvorili logickú reťaz dôkazov usvedčujúcich obvineného.

Námietkou obhajoby, že obvinenému nebol ustanovený obhajca hneď po vznesení obvinenia, sa v plnej miere vysporiadal odvolací súd, s odôvodnením ktorej sa v plnej miere stotožňujem".

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371

Trestného poriadku.

Po predložení trestnej veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky obvinený podal 25. novembra 2020 na Okresný súd Trnava vlastnoručne spísané podanie, ktoré bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené 2. decembra 2020.

Uvedené podanie tvorí niekoľko samostatných častí obvineným označených ako: „K vyjadrenie mojej zaverečnej reči písomne pred Okresným súdom a spojením Krajským súdom“; Doplnenie Stažností Odporu na uč. ČK Tp 71/2017; Podávam odpor Uznesenie posudokovom zakade pod. sp. zn 1T/90/2017 na obvynenu odsudenú na 10 rokov; Odôvodnenie Odporú Odsúdeného 10.5.2018, O. G. nar. XX.XX.XXXX, Proti Rozsudku Okresného Súdu Trnava zo dňa 10.5.2018, č. k. 1T/90/2017 A zaroven Podal Dovolanie. A pripajam svedka V. G. z Hlavného Pojednania z dňa 22.2.2018 K Dovolaniu vec“.

V tomto podaní obvinený zhrnul doterajší priebeh konania akcentujúc, že vo veci konajúce súdy dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže pri svojom rozhodovaní nevzali do úvahy všetky dôkazy, ale len tie, ktoré vyznievali v jeho neprospech.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom ustanoveného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd podotýka, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Nakoľko dovolanie predstavuje výnimočný prielom do právoplatnosti súdneho rozhodnutia (vyjadrujúcej záujem na stabilite právnych vzťahov a právnej istote), možnosti jeho podania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

K tomu sa vzhľadom na povahu obvineným vznesených dovolacích námietok a ním realizovanú ich subsumpciu pod uplatnené dovolacie dôvody žiada dodať, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. To znamená, že ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku, nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie teda musí významným spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže naplňať nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin, alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), alebo pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je teda legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov.

Ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania ministra spravodlivosti), možno

dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (k tomu viď R 47/2014-I.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti podotýka, že obvinený v podanom dovolaní síce deklaruje naplnenie vyššie priblížených dovolacích dôvodov, avšak svoje vecné námietky takto dôsledne nerozdeľuje, keďže jeho argumentácia tvorí jeden súvislý text.

Obvinený O. G. najprv spochybnil postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré podľa jeho názoru aj napriek tomu, že bol identifikovaný ako páchatel' inkriminovaného skutku, viedli trestné stíhanie iba „vo veci“, čím mali zásadným spôsobom porušiť jeho obhajovacie práva, keďže sa nemohol zúčastniť prvotných úkonov, a tak už od počiatku aktívne pristupovať k svojej obhajobe.

Podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenia o vznesení obvinenia...

K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že vznesenie obvinenia je dôležitým procesným úkonom, nakoľko ním začína trestné stíhanie konkrétnej osoby za konkrétny skutok vykazujúci znaky trestného činu. Od uvedeného momentu do trestného stíhania vstupuje ďalší subjekt - obvinený, svojimi procesnými právami a povinnosťami disponujúci vplyvom na priebeh konania.

Z prvej vety § 206 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že k záveru o spáchaní trestného činu konkrétnou osobou je potrebný vyšší stupeň pravdepodobnosti, podložený konkrétnymi zistenými skutočnosťami. Povedané inými slovami, hoci v danom procesnom štádiu nie je nevyhnutné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná v miere potrebnej na podanie obžaloby či návrhu na schválenie dohody o vine a treste, pre vznesenie obvinenia nepostačuje len nejasné podozrenie z trestnej činnosti, ktoré nie je žiadnym spôsobom verifikované konkrétnymi hodnovernými skutočnosťami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu poznamenáva, že pri odsudzujúcich rozhodnutiach sa akýkoľvek časový interval medzi začatím trestného stíhania a v znesení obvinenia môže zdať ako neprípustné obmedzenie v uplatňovaní obhajovacích práv konkrétnej osoby, o to viac, ak orgány činné v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania disponujú určitou mierou podozrenia smerujúceho k stotožneniu takejto osoby ako páchatela. Preto treba veľmi citlivo a prísne individuálne s ohľadom na stav dôkaznej situácie hodnotiť kritérium definované zákonom ako „dostatočne odôvodnený záver“. Pri tomto hodnotení treba mať na zreteli, že predčasným vznesením obvinenia by mohlo prísť k vážnemu zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, označenej ako obvinenej (mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2018, sp. zn. 2 Tdo 64/2017).

V danom prípade je zrejmé, že uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané 26. júna 2016, pričom trestné stíhanie bolo začaté vykonaním zaisťovacieho úkonu - zadráním vtedy podozrivého O. Kusého. Z uznesenia o začatí trestného stíhania nepochybne vyplýva, že identita páchatela bola orgánom činným v trestnom konaní známa, pretože je presne identifikované miesto skutku (trvalý pobyt dovolateľa) a poškodení sú identifikovaní jednak menovite a jednak statusovo ako jeho manželka, matka a syn. Napokon dovolateľ je na konci uznesenia uvedený aj menom, keď sa konštatuje, že trestné stíhanie bolo zahájené jeho zadráním.

Uznesenie o vznesení obvinenia bolo následne vydané o deň neskôr 27. júna 2017 (najneskôr o 14.40 hod., pretože v tomto čase bol realizovaný jeho výsluch ako obvineného).

Najvyšší súd musí uviesť, že takýto postup je skutočne neštandardný, pričom je možné poukázať na závery súdnej judikatúry, podľa ktorej účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1

Trestného poriadku) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len "vo veci" pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatel'om, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe.

Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu (R 19/2016).

Výetrovateľ preto nepostupoval správne, keď najprv začal trestné stíhanie a až následne vznesol dovolateľovi obvinenie, hoci jeho totožnosť bola známa už v čase vydania rozhodnutia o vznesení obvinenia.

Zároveň je však potrebné uviesť, že medzi vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a vydaním uznesenia o vznesení obvinenia prešlo menej ako 24 hodín. V tomto medziobdobí síce boli vykonané výsluchy poškodených, avšak tieto neboli v ďalšom konaní použité ako dôkaz, a teda rozhodnutie o vine nebolo na nich založené ani nepriamo. Naopak, po vznesení obvinenia boli poškodení opätovne vypočutí, pričom obvinenému bola daná možnosť sa na výsluchoch zúčastniť a v ďalšom konaní mal možnosť sa k nim tiež vyjadriť a prípadne tvrdenia v nich uvádzané spochybníť. O zákonnosti, resp. prípustnosti použitia týchto výpovedí bude, vzhľadom na dovolacie námietky obvineného, pojednané nižšie. Počas uvedeného obdobia neboli vykonané žiadne také procesné úkony, ktorých by sa obvinený nemohol zúčastniť, resp. sa k ich obsahu vyjadriť a ktoré by zároveň boli vzaté do úvahy pri rozhodovaní (a ktoré by sa čo len nepriamo stali základom rozhodnutia o vine či treste). Zároveň neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali účelovému odd'ľovaniu vznesenia obvinenia.

Týmto postupom výetrovateľ'a preto podľa názoru najvyššieho súdu materiálne nedošlo k takému reálnemu zásahu do práv obvineného, ktorý by naplnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku či nejaký iný, zákonom ustanovený dovolací dôvod.

K ďalšej námietke týkajúcej sa porušenia práva na obhajobu tým, že obvinenému nebol ustanovený obhajca v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku, hoci podľa jeho názoru nebol spôsobilý sa v konaní sám náležite obhajovať, najvyšší súd uvádza, že v prípade povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku je povinnosť zastúpenia obhajcom podmienená záverom súdu a v prípravnom konaní orgánu činného v trestnom konaní o nevyhnutnosti takéhoto zastúpenia, a to najmä z dôvodu nadobudnutej pochybnosti o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať. K takémuto záveru orgány činné v trestnom konaní po vznesení obvinenia O. G. 27. júna 2017 nedospeli; obvinenému bol obhajca ustanovený obligatórne po vzatí do väzby 30. júna 2017.

Z prvotných úkonov vrátane výsluchu dovolateľ'a v procesnom postavení podozrivého z 26. júna 2017 (č. l. 15-18) a obvineného z 27. júna 2017 (č. l. 62-63) ani podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili o nevyhnutnosti povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku. Obvinený bol v oboch prípadoch okrem iného poučený o možnosti zvoliť si obhajcu, čo nevyužil, jeho výpovede pôsobia súvisle, pričom vo vzťahu k svojej osobe uviedol, že nebol nikdy liečený na psychiku ani inú závislosť. Orgány činné v trestnom konaní objektívne ani subjektívne nemali k dispozícii žiadne poznatky, z ktorého by vyplývala pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať. Obvinený bol orientovaný v čase i priestore a svojimi slovami po zadržaní podrobne opísal, ako udalosti skutku prebiehali z jeho pohľadu. Následne po vznesení obvinenia využil svoje právo a vzhľadom na zákonné poučenie, ktoré mu bolo dané a plne ho pochopil, odmietol vypovedať.

Pokiaľ obvinený O. G. v podanom dovolaní poukázal na svoju mentálnu retardáciu ľahkého stupňa, tak k tomu najvyšší súd uvádza, že intelektová subnorma až mentálna retardácia ľahkého stupňa bola uňho zistená až potom, čo bol vypočutý v procesnej pozícii podozrivého a obvineného, v súvislosti s psychiatrickým znaleckým skúmaním MUDr. Daniely Martišovej, ktorá svoje zistenia na hlavnom

pojednávaniu doplnila v tom smere, že obvinený má dobré informácie o hraniciach spoločenských a právnych noriem, že o svojich povahových vlastnostiach je dobre informovaný, dobre pozná možné trestno-právne dôsledky svojho konania a že poruchám konania a správania mohol predísť. Obvineným akcentované problémy s čítaním a písaním dostatočne, podrobne a fundovane vyvrátil už Okresný súd Trnava vo svojom rozsudku na strane 31. Napokon o jeho schopnosti čítať, písať a základným dostatočným spôsobom reagovať na okolnosti trestného konania svedčí aj vlastnoručne obvineným napísané „vyjadrenie“ k podanému dovolaniu.

Podstatnú časť podaného dovolania následne tvoria námietky spochybňujúce zákonnosť výsluchov poškodených V. G. a V. G. vykonané po vznesení obvinenia 27. júna 2017, ktoré boli použité na odstraňovanie rozporov vo výpovediach týchto svedkýň na hlavnom pojednávaní. Z formálno-právneho hľadiska táto námietka zodpovedá dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a obsahovo i právne súvisí s kontradiktornosťou. K tomu najvyšší súd dáva do pozornosti.

Kontradiktornosť sa považuje za všeobecný právny princíp konania, za pravidlo procesného práva ovládajúci každý súdny proces. Spolu s právom na obhajobu je jeho najzákladnejším princípom. Bez neho vôbec nemožno hovoriť o procese, keď podstatou procesu je konfrontácia dvoch strán, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa, popierať návrhy, argumenty a dôkazy druhej strany a predkladať vlastné. Ide o jednu z hlavných záruk súdneho konania. Neexistuje spravodlivosť bez kontradiktórnej diskusie a čím skôr k nej dôjde, tým väčšia je nádej na objektivnosť. Kontradiktórna diskusia je kráľovskou cestou pri hľadaní pravdy. Princíp kontradiktórnosti sa uplatňuje predovšetkým v súdnom konaní. Prvky kontradiktórnosti sa však vyskytujú už v prípravnom konaní. To znamená, že ak nemôže byť svedok vypočutý kontradiktórne na hlavnom pojednávaní, musí mať obhajoba možnosť vypočúť takéhoto svedka kontradiktórne už v prípravnom konaní. Dôkazy musia byť spravidla vykonané pred obvineným na verejnom konaní za účelom ich kontradiktórneho prejednávania, ale použitie výpovedí z prípravného konania samo o sebe neodporuje čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru pod podmienkou, že boli rešpektované práva obhajoby.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany.

Kontradiktornosť je upravená v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, podľa ktorého
Právo na spravodlivý proces

1. Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov, alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

2. Každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

3. Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

- a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu;
- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;
- d) vypočúvať alebo dať vypočúť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a vypočutie svedkov vo

svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.

V slovenskom právnom poriadku kontradiktórnosť a „rovnosť zbraní“ upravuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 2, podľa ktorého

(2) Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc' možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Trestný poriadok v ustanoveniach:

§ 2 ods. 14

14) Strany sú si v konaní pred súdom rovné.

§ 263

(1) Namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

(2) Súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sa výslovne vyjadril, že sa na hlavnom pojednávaní nezúčastní, alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, alebo ak sa na hlavné pojednávanie napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil, alebo sa bez vážneho dôvodu vzdialil z pojednávacej siene, alebo ak prokurátor navrhol v obžalobe čítať výpoveď svedka a obžalovaný po doručení výzvy podľa § 240 ods. 3 takého svedka nenavrhol vypočúť osobne. V uvedených prípadoch stačí súhlas prokurátora. O tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

(3) Zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a

a) taká osoba zomrela, alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo, alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch, alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočúť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca,

b) išlo o neodkladný úkon alebo neopakovateľný úkon, alebo

c) taká osoba na hlavnom pojednávaní bez oprávnenia odoprela vypovedať.

(4) Zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 o čítaní zápisnice o výpovedi sa primerane použijú aj na prehranie zvukového a obrazového záznamu o výsluchu vykonaného prostredníctvom videokonferenčného zariadenia.

(6) Strany môžu namietať spôsob vykonávania výsluchu, najmä môžu namietať prípustnosť otázky položenej vypočúvajúcim. O námietke rozhodne predseda senátu. Ak námietke vyhovie, vypočúvaný nie je povinný na otázku odpovedať a táto otázka sa do zápisnice nezapíše alebo sa zo zápisnice vyčiarke. O námietke proti otázke predsedu senátu, sudcu alebo prísediaceho rozhodne senát.

§ 264

(1) Ak sa svedok odchyli v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede, môže mu byť na návrh

prokurátora, obžalovaného alebo obhajcu zápisnica o jeho skoršej výpovedi predložená na vysvetlenie rozporov v jeho výpovediach.

(2) Predloženie skoršej výpovede podľa odseku 1 spočíva v prečítaní tých častí zápisnice o skoršom výsluchu, ku ktorým sa má vyslúchaný vyjadriť a vysvetliť rozpory medzi svojimi výpoveďami. Zápisnicu prečíta tá zo strán, ktorú určí predseda senátu, ak zápisnicu neprečíta sám alebo ním poverený člen senátu.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 o predložení zápisnice o skoršom výsluchu sa primerane použijú aj na prehranie zvukového a obrazového záznamu o výsluchu vykonaného prostredníctvom videokonferenčného zariadenia.

Z týchto ustanovení vyplýva, že kontradiktórny charakter hlavného pojednávania bude zachovaný pri prečítaní zápisnice o výpovedi svedka len vtedy, ak táto výpoveď bola vykonaná kontradiktórne v prípravnom konaní, t. j. ak výsluch takého svedka bol uskutočnený za prítomnosti obvineného alebo jeho obhajcu alebo ak prítomnosť pri tomto úkone im bola reálne umožnená (hoci ju napr. nevyužili).

Európsky súd pre ľudské práva vyslovil v nasledujúcich veciach takéto právne závery:

- *Unterpetinger p. Rakúsku* rozsudok z 24. novembra 1986 - sťažovateľ bol obvinený z ublíženia na zdraví svojej manželke a nevlastnej dcére. Vyhlásil, že sa necíti vinný. Svedkyne boli vypočuté vyšetrovateľom v prípravnom konaní. Na hlavnom pojednávaní odmietli vypovedať. Na návrh prokurátora boli prečítané ich výpovede z prípravného konania. ESLP vyslovil, že prečítanie výpovedí svedkov z prípravného konania je prípustné, ak tieto boli získané v súlade s právami obhajoby. Ďalej uviedol, že obžaloba bola založená hlavne na výpovediach jeho manželky a nevlastnej dcéry a vnútroštátny súd ich výpovede z prípravného konania považoval za dôkaz o pravdivosti obvinenia. Majúc na pamäti, že obvinený nemal možnosť v žiadnom štádiu konania klásť otázky osobám, ktorých výpovede sa prečítali na pojednávaní dospel k záveru o porušení práva obvineného na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 v spojení s princípmi obsiahnutými v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru.

- *Kostovski p. Holandsku*, rozsudok z 20. novembra 1999 - Sťažovateľ bol odsúdený za bankové lúpežné prepadnutie na základe prečítaných výpovedí dvoch anonymných svedkýň z prípravného konania. Na hlavnom pojednávaní svedkyne neboli vypočuté. ESLP vyslovil, že v princípe sa musia všetky svedecké výpovede uskutočniť v prítomnosti obvineného. Použitie svedeckých výpovedí, ktoré sa získali v štádiu vyšetrovania je prípustné pokiaľ sa rešpektovalo právo na obhajobu. Obvinený musí mať adekvátnu a dostatočnú príležitosť na to, aby mohol v čase, keď sa urobila svedecká výpoveď, alebo v neskoršom štádiu konania poprieť ju a klásť svedkom otázky. V tomto prípade obvinenému nebola takáto príležitosť poskytnutá, a preto rozhodol o porušení čl. 6 ods. 1 v spojení s princípmi obsiahnutými v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru.

- *Luca p. Taliansku* rozsudok z 27. februára 2001 - Sťažovateľ bol odsúdený za prechovávanie omamných látok na základe prečítanej výpovede spolupáchateľa získanej v prípravnom konaní. Spolupáchateľ na pojednávaní odmietol vypovedať. ESLP vyslovil, že dôkazy musia byť zásadne vykonané pred obvineným na verejnom pojednávaní na účely ich kontradiktórneho prerokovania. Môže byť potrebné opierať sa o výpoveď z prípravného konania. Obvinený však musí mať primeranú a dostatočnú možnosť poprieť výpoveď buď počas vyšetrovania alebo počas pojednávania. Ak je odsúdenie založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na výpovedi osoby, ktorú obvinený nemohol nikdy vypočuť alebo dať vypočuť, právo na obhajobu je skrátené spôsobom nezlučiteľným s čl. 6 Dohovoru.

Podobne aj v ďalších rozhodnutiach ESLP - *Craxi p. Taliansku*, *Pacula p. Lotyšsku*, *Melnikov p. Rusku*, *Mariana Marinescu p. Rumunsku*, *Emen p. Turecku*, *Balšán p. Českej republike*, *Breukhoven p. Českej republike*, *Tseber p. Českej republike* a iné.

Obvinený pri svojom výsluchu z 27. júna 2017 bol informovaný o termíne dotknutých výsluchov a zároveň dopytovaný, či využíva svoje právo zúčastniť sa na nich. Obvinený vo vzťahu k obom

naplánovaným výsluchom uviedol, že sa ich nehodlá zúčastniť (č. l. 63). Nakoľko obvinený sa dobrovoľne vzdal svojho práva na kontradiktórne vypočutie svedkýň v prípravnom konaní (pričom prítomnosť pri týchto úkonoch mu bola reálne umožnená), potom nemožno hovoriť o porušení záruk vyplývajúcich z čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. aj s rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kopecký proti Českej republike, č. sťažnosti 32456/04, z 30. marca 2010). Uvedené výpovede sú preto procesne použiteľné aj pre ďalšie štádiá konania.

Nad rámec veci musí najvyšší súd uviesť, že výsluchy oboch poškodených boli skutočne realizované v tom časovom intervale, aký vyšetrovateľ obvinenému vopred oznámil.

Pokiaľ obvinený zároveň poukázal na obsahovú totožnosť dotknutých výpovedí v porovnaní s výpoveďami svedkýň pred vznesením obvinenia, treba uviesť, že boli realizované s odstupom len niekoľkých hodín, a je preto len logické, že sú v podstatných častiach totožné. Nejde však o totožnosť absolútnu, ktorá by svedčila o mechanickom prepise výpovedí realizovaných pred vznesením obvinenia.

Skutočnému stavu nezodpovedá tvrdenie obvineného, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní nevyplýva, že by Okresný súd Trnava odstraňoval rozpory vo výpovedi svedkyne V. G.. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 22. februára 2018 (č. l. 423-424) je totiž evidentné, že Okresný súd Trnava na návrh prokurátora podľa § 264 Trestného poriadku odstraňoval rozpory vo výpovedi tejto svedkyne.

Keďže výpovede poškodených V. G. a V. Kusyovej z prípravného konania realizované po vznesení obvinenia sú procesne použiteľné aj pre ďalšie štádiá konania, nemá zmysel bližšie sa zaoberať tým, či rozhodnutie o vine obvineného bolo založené výlučne, resp. v prevažnej miere na týchto dôkazoch. Je však možné poukázať na to, že jeho vina bola založená aj na ďalších usvedčujúcich dôkazoch, a to najmä na výpovedi poškodenej V. G. z hlavného pojednávania (ktorá na rozdiel od V. G. zotrvala na svojej výpovedi z prípravného konania), výpovedi svedkyne Ing. O. G., zisteniach viacerých znalcov: MUDr. Daniely Martišovej, PhDr. Zuzany Biolkovej, MUDr. Alexandra Koronca, PhD., PhDr. Martina Chylíka, obrazovo-zvukovom zázname z výsluchu poškodeného mal. D. G. ako aj na ďalších listinných dôkazoch.

V obsahovej nadväznosti na predchádzajúci odsek Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so svojimi judikovanými závermi poznamenáva, že nesprávny procesný postup pri získavaní alebo vykonávaní dôkazov môže viesť k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda ak jeho odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (R 24/2020).

Z dovolania obvineného nevyplýva, v čom má spočívať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky inými slovami v podanom dovolaní neidentifikoval žiadnu námietku, ktorú by bolo možné podradiť pod naposledy uvedený dovolací dôvod.

K vlastnoručne spísaným podaniam, ktorými obvinený doplnil svoje dovolanie, je potrebné uviesť, že tieto formálne nespĺňajú kritérium požadované ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého môže obvinený podať dovolanie, a teda analogicky aj akékoľvek iné podanie, len prostredníctvom obhajcu. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že obhajca obvineného sa s týmito podaniami nijako bližšie neoboznámil a zároveň k nim nezaujal žiadne stanovisko. Rešpektujúc však právny názor prezentovaný v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 305/09, z 21. januára 2020, Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na námietky zahrnuté vo vlastnom podaní obvineného O. G., čo však nemalo žiaden vplyv na jeho odmietavé rozhodnutie.

Obvinený v tomto podaní sčasti zopakoval argumentáciu predloženú obhajcom a zvyšnými námietkami prevažne spochybňoval skutkové zistenia, ku ktorým dospeli nižšie konajúce súdy, čo sa však vymyká

dovolaciu prieskumu, ako to Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol pri teoretickom rozbere dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku; skutkové námietky je v dovolaní oprávnený vznášať iba minister spravodlivosti na podklade dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.